

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

27. september 2012*

»Social sikring af vandrende arbejdstagere — forordning (EØF) nr. 1408/71 — artikel 13 og 14c — lovgivning, der finder anvendelse — selvstændige erhvervsdrivende — social sikringsordning — tilslutning — person, som har lønnet beskæftigelse eller ikke har nogen beskæftigelse i en medlemsstat — selvstændig beskæftigelse i en anden medlemsstat — et selskabs befuldmægtigede — bopæl i en anden medlemsstat end den medlemsstat, hvor selskabet har hjemsted — ledelse af selskabet fra bopælsmedlemsstaten — national regel, som fastsætter en uafviselig formodning for udøvelse af selvstændig erhvervsvirksomhed i den medlemsstat, hvor selskabet har hjemsted — obligatorisk tilslutning til den sociale vedtægt for selvstændige i denne medlemsstat«

I sag C-137/11,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Cour du travail de Bruxelles (Belgien) ved afgørelse af 11. marts 2011, indgået til Domstolen den 21. marts 2011, i sagen:

Partena ASBL

mod

Les Tartes de Chaumont-Gistoux SA,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.-C. Bonichot, og dommerne K. Schiemann, L. Bay Larsen (refererende dommer), C. Toader og E. Jarašiūnas,

generaladvokat: J. Mazák

justitssekretær: fuldmægtig R. Șereș,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 22. marts 2012,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Partena ASBL ved avocat M. Lauwers

— Les Tartes de Chaumont-Gistoux SA ved avocats A. Moyaerts og É. Piret

— den belgiske regering ved L. Van den Broeck og J.-C. Halleux, som befuldmægtigede

* Processprog: fransk.

— Europa-Kommissionen ved V. Kreuschitz og G. Rozet, som befuldmægtigede,
og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 26. juni 2012,
afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 13 og 14c i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT L 149, s. 2), som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 1606/98 af 29. juni 1998 (EFT L 209, s. 1, herefter »forordning nr. 1408/71«), samt artikel 21 TEUF.
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Partena ASBL (herefter »Partena«), den sociale sikringskasse for selvstændige, og selskabet Les Tartes de Chaumont-Gistoux SA (herefter »selskabet Les Tartes de Chaumont-Gistoux«) vedrørende beløb, som Partena har forlangt af sidstnævnte i form af sociale sikringsbidrag og tillæg for perioden fra første kvartal 1999 til fjerde kvartal 2007.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Ottende til elvte betragtning til forordning nr. 1408/71 har følgende ordlyd:

»Arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende, som flytter inden for Fællesskabet, bør være omfattet af den sociale sikringsordning i en enkelt medlemsstat således, at samtidig anvendelse af flere nationale lovgivninger og de vanskeligheder, som kan opstå som følge heraf, undgås.

De tilfælde, hvor en person som en undtagelse fra den almindelige regel samtidig er omfattet af lovgivningen i to medlemsstater, bør i videst muligt omfang begrænses i antal og rækkevidde.

For i videst muligt omfang at sikre ligebehandling af alle arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende, der er beskæftiget på en medlemsstats område, er det hensigtsmæssigt som hovedregel at fastsætte, at den lovgivning, der skal finde anvendelse, er lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område den pågældende udøver sin lønnede beskæftigelse eller selvstændige virksomhed.

Der bør fastsættes undtagelser fra denne hovedregel i særlige tilfælde, som kræver et andet anvendelseskriterium.»

- 4 Artikel 13 i forordning nr. 1408/71 med overskriften »Almindelige regler« bestemmer:

»1. Med forbehold af artikel 14c og 14f er de personer, der er omfattet af denne forordning, alene undergivet lovgivningen i én medlemsstat. Spørgsmålet om, hvilken lovgivning der skal anvendes, afgøres efter bestemmelserne i dette afsnit.

2. Med forbehold af artikel 14-17:

- a) er en person, der har lønnet beskæftigelse på en medlemsstats område, omfattet af denne stats lovgivning, selv om han er bosat på en anden medlemsstats område, eller den virksomhed eller arbejdsgiver, der beskæftiger ham, har sit hjemsted eller sin bopæl på en anden medlemsstats område

b) er en person, der har selvstændig beskæftigelse på en medlemsstats område, omfattet af denne stats lovgivning, selv om han er bosat på en anden medlemsstats område

[...]«

- 5 Samme forordnings artikel 14a, nr. 2), med overskriften »Særlige regler, der finder anvendelse på personer, bortset fra søfolk, som har selvstændig beskæftigelse« er affattet således:

»Reglen i artikel 13, stk. 2, litra b), finder anvendelse under iagttagelse af følgende undtagelser og særregler:

[...]

2) En person, der normalt har selvstændig beskæftigelse på to eller flere medlemsstaters område, er omfattet af lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område han er bosat, hvis han udøver en del af sin virksomhed på denne medlemsstats område, eller, såfremt han ikke udøver virksomhed på den medlemsstats område, hvor han er bosat, af lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område han har sin hovedbeskæftigelse [...]«

- 6 Nævnte forordnings artikel 14c med overskriften »Særlige regler, der finder anvendelse på personer, som samtidig har lønnet beskæftigelse og selvstændig beskæftigelse på forskellige medlemsstaters område« bestemmer:

»En person, der samtidigt har lønnet beskæftigelse og selvstændig beskæftigelse på forskellige medlemsstaters område, er:

a) med forbehold af litra b) omfattet af lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område vedkommende har lønnet beskæftigelse, eller, hvis vedkommende har sådan beskæftigelse på to eller flere medlemsstaters område, af [...] lovgivning[...] [i enten den medlemsstat, hvor virksomheden eller arbejdsgiveren har sit hjemsted eller sin bopæl, i den medlemsstat, hvor en virksomheds filial eller faste repræsentation er beliggende, eller i den medlemsstat, hvor arbejdstageren er bosat]

b) i de i bilag VII omhandlede tilfælde omfattet af:

— lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område vedkommende har lønnet beskæftigelse [...]

og af

— lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område vedkommende har selvstændig beskæftigelse [...]«

- 7 Bilag VII til forordning nr. 1408/71 opregner 18 tilfælde af samtidig anvendelse af lovgivningerne i to medlemsstater, dvs. tilfælde, hvor en person dels har selvstændig beskæftigelse på en af de i bilaget opførte 17 medlemsstaters område, dels har lønnet beskæftigelse i en anden medlemsstat.

- 8 Bilagets punkt 1 har følgende ordlyd:

»Selvstændig beskæftigelse i Belgien og lønnet beskæftigelse i en anden medlemsstat.«

Belgisk ret

- 9 I belgisk ret reguleres tilslutningen til den sociale vedtægt for selvstændige erhvervsdrivende navnlig af kongelig anordning nr. 38 af 27. juli 1967 om anvendelsen af den sociale vedtægt for selvstændige (*Moniteur belge* af 29.7.1967), bl.a. ændret ved kongelig anordning af 18. november 1996 om finansielle og andre bestemmelser om den sociale vedtægt for selvstændige i henhold til afsnit VI i lov af 26. juli 1996 om modernisering af den sociale sikring og om styrkelse af de lovbestemte pensionsordninger og artikel 3 i lov af 26. juli 1996 om sikring af budgetvilkårene for Belgiens deltagelse i Den Europæiske Økonomiske og Monetære Union (*Moniteur belge* af 12.12.1996, herefter »kongelig anordning nr. 38«).
- 10 Artikel 3, stk. 1, i kongelig anordning nr. 38, som er indeholdt i kapitel I med overskriften »Anvendelsesområde«, bestemmer:
- »I denne anordning forstås ved selvstændig erhvervsdrivende enhver fysisk person, som i Belgien udøver en erhvervsvirksomhed, som følge af hvilken vedkommende ikke er underlagt en ansættelseskontrakt eller en vedtægt.
- Enhver, som i Belgien udøver en erhvervsvirksomhed, som kan være indtægtsgivende som omhandlet i [visse bestemmelser i indkomstskatteloven af 1992], formodes, indtil det modsatte er bevist, at være underlagt betingelserne i foregående afsnit.
- Ved anvendelsen af dette stykke anses en erhvervsvirksomhed for at være udøvet i henhold til en ansættelseskontrakt, når den pågældende ved anvendelsen af en af de sociale sikringsordninger for arbejdstagere i kraft heraf anses for at være omfattet af en ansættelseskontrakt.
- [...] personer, der er befuldmægtigede for et selskab eller en sammenslutning, som er underlagt belgisk selskabsskat eller belgisk skat for ikke-hjemmehørende, formodes på uafviselig måde at udøve erhvervsvirksomhed i Belgien som selvstændige.«
- 11 I henhold til artikel 15, stk. 1, tredje afsnit, i samme kongelige anordning er et selskab og dets befuldmægtigede solidarisk ansvarlige for betaling af de bidrag, der skal betales af selskabets befuldmægtigede.
- 12 Ved dom nr. 176/2004 af 3. november 2004 fastslog Cour d'arbitrage, som efterfølgende blev til Cour constitutionnelle, at artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, i kongelig anordning nr. 38 var forfatningsstridig bl.a. for så vidt angår de befuldmægtigede for selskaber, som er selskabsskattepligtige i Belgien eller skal betale belgisk skat for ikke-hjemmehørende, der ikke leder et selskab, der er omfattet af den pågældende bestemmelse, fra udlandet. Cour d'arbitrage fastslog, at formodningen derved, at den var uafviselig, for så vidt angår disse befuldmægtigede havde en generel og absolut karakter, som var uforholdsmæssig i forhold til disse personer, eftersom den forhindrede en befuldmægtiget, som var ophørt med sin beskæftigelse, i at godtgøre dette ophør på anden måde end ved at tage sin afsked og at bringe de forpligtelser, som fulgte af den pågældendes tilslutning til den sociale vedtægt for selvstændige, til ophør.
- 13 Cour d'arbitrage fandt derimod ikke, at artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, i kongelig anordning nr. 38 var forfatningsstridig, for så vidt som den vedrørte befuldmægtigede, som ledede selskaber med hjemsted i Belgien fra udlandet. Cour d'arbitrage fandt, at den indførte formodnings uafviselige karakter kunne have været anset for at være nødvendig for at sikre sådanne befuldmægtigedes tilslutning til den sociale vedtægt for selvstændige, henset til, at den nationale myndighed ikke i forhold til disse personer har de oplysninger og de beføjelser, som den råder over i forhold til befuldmægtigede, som leder sådanne selskaber i Belgien.

- 14 Det følger af denne dom afsagt af Cour d'arbitrage, at formodningen i belgisk ret for øjeblikket er uafviselig for personer, som fra udlandet leder et selskab med hjemsted i Belgien, således at disse personer uafhængigt af, om der faktiske udøves en sådan virksomhed, i Belgien er underlagt den sociale vedtægt for selvstændige.

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 15 Selskabet Les Tartes de Chaumont-Gistoux blev stiftet den 17. april 1993.
- 16 Selskabet er selskabsskattepligtigt i Belgien, da dets hjemsted er i Belgien.
- 17 På tidspunktet for generalforsamlingen den 12. oktober 1995 ejede Othon Rombouts og Marc Van Acker hver halvdelen af selskabets kapital. På generalforsamlingerne den 7. juni 2000 og den 7. juni 2006 blev deres mandat som bestyrelsesmedlemmer forlænget.
- 18 Othon Rombouts har haft bopæl i Portugal siden slutningen af 1999.
- 19 Han har haft lønnet beskæftigelse eller modtaget arbejdsløshedsunderstøttelse i Portugal fra januar 2001 til juli 2005.
- 20 Den forelæggende ret har oplyst, at Othon Rombouts har udøvet selvstændig virksomhed i Portugal fra november 2007, men har tilføjet, at selskabet Les Tartes de Chaumont-Gistoux hævder, at denne virksomhed startede i november 2005.
- 21 Den 28. maj 2008 forkyndte Partena et krav mod Othon Rombouts og mod selskabet Les Tartes de Chaumont-Gistoux på betaling af 125 696,50 EUR svarende til de bidrag og kvartalsvise og årlige stigninger, som Othon Rombouts skyldte for perioden fra første kvartal 1999 til fjerde kvartal 2007.
- 22 I forbindelse med stævning af 5. august 2008 gjorde selskabet Les Tartes de Chaumont-Gistoux indsigelse mod dette krav ved Tribunal du travail de Nivelles (arbejdsretten i Nivelles).
- 23 Tribunal de travail de Nivelles, som traf afgørelse vedrørende denne indsigelse, fastslog ved dom af 14. september 2009, at indsigelsen kunne antages til realitetsbehandling, og gav ved dom af 14. december 2009 sagsøgte medhold i indsigelsen.
- 24 Den 29. januar 2010 appellerede Partena disse domme.
- 25 Partena præciserede under sagen, at Othon Rombouts, henset til hans status som arbejdstager i Portugal fra den 1. januar 2001, derefter kun delvist kunne være underlagt den belgiske sociale vedtægt for selvstændige. Partena nedsatte følgelig hovedkravet til 68 137,61 EUR med tillæg af renter, i stedet for 125 696,50 EUR.
- 26 Selskabet Les Tartes de Chaumont-Gistoux bestred, at Othon Rombouts var underlagt den sociale vedtægt for selvstændige i Belgien. Selskabet gjorde gældende, at artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, i kongelig anordning nr. 38 er i strid med EU-retten og navnlig med artikel 18 EF, for så vidt som den medfører, at belgisk lovgivning finder anvendelse.

27 På denne baggrund har Cour du travail de Bruxelles besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

- »1) Kan en medlemsstat i henhold til artikel 13 ff. i forordning nr. 1408/71, nærmere bestemt artikel 14c, i forbindelse med den kompetence, den har til at definere betingelserne for tilslutning til den sociale sikringsordning, som den indfører for selvstændige, ligestille »ledelse af en virksomhed, der er skattepligtig i denne stat, fra udlandet« med udøvelse af virksomhed på dens område?
- 2) Er [artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, i kongelig anordning nr. 38] forenelig med EU-retten, navnlig med den frie bevægelighed og retten til ophold i artikel 21 [TEUF], eftersom den ikke giver den person, som bor i en anden medlemsstat og leder et selskab, der er skattepligtig i Belgien, fra udlandet, mulighed for at afkræfte formodningen om, at han er tilsluttet den sociale vedtægt for selvstændige, mens den befuldmægtigede, der bor i Belgien og ikke leder en sådan virksomhed fra udlandet, har mulighed for at afkræfte denne formodning og føre bevis for, at han ikke udøver selvstændig virksomhed i den i artikel [3, stk. 1, første afsnit,] i kongelig anordning nr. 38 omhandlede forstand?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Om det første spørgsmål

Om kompetencen

- 28 Den belgiske regering er af den opfattelse, at Domstolen ikke har kompetence til at besvare det første spørgsmål, for så vidt som dette spørgsmål indebærer, at Domstolen skal fortolke artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, i kongelig anordning nr. 38 eller undersøge, om denne er forenelig med artikel 14c i forordning nr. 1408/71.
- 29 I denne forbindelse konstateres blot, at dette første spørgsmål ved selve dets ordlyd tilsigter en fortolkning af bestemmelser i EU-retten, i det foreliggende tilfælde af artikel 13 ff. i forordning nr. 1408/71, og ikke en fortolkning af en bestemmelse i national ret eller en vurdering af, om denne bestemmelse er forenelig med EU-retten.
- 30 I henhold til fast retspraksis (jf. bl.a. dom af 27.1.2011, sag C-489/09, Vandoorne, Sml. I, s. 225, præmis 25 og den deri nævnte retspraksis) har Domstolen kompetence til at forsyne den nationale ret med alle de unionsretlige fortolkningsbidrag, som gør det muligt for denne ret i den sag, den har fået forelagt, selv at vurdere foreneligheden af en bestemmelse i national ret med EU-retten.
- 31 Domstolen har herefter kompetence til at behandle det første spørgsmål.

Om formaliteten

- 32 Den belgiske regering har gjort gældende, at det første spørgsmål ikke kan antages til realitetsbehandling med den begrundelse, at det er irrelevant for løsningen af tvisten i hovedsagen at foretage en fortolkning af artikel 14c, litra b), i forordning nr. 1408/71.
- 33 Det er nemlig ufornuddent at anvende den uafviselige formodning i artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, i kongelig anordning nr. 38 med henblik på at underlægge Othon Rombouts den belgiske sociale vedtægt for selvstændige.

- 34 Hensigten med denne formodning skulle være at tilslutte befuldmægtigede, som fra udlandet leder selskaber med hjemsted i Belgien, som ikke opgiver nogen indtægt som virksomhedsleder i denne medlemsstat, og som påberåber sig, at deres mandat er ulønnet med henblik på at udelukke, at betingelsen om udøvelse af en erhvervsvirksomhed er opfyldt, hvilket er en betingelse for tilslutningen.
- 35 Ifølge den belgiske regering var Othon Rombouts i den i hovedsagen omhandlede periode imidlertid skattepligtig i Belgien som ikke-hjemmehørende på grund af hans virksomhed som befuldmægtiget for selskabet, idet han var bestyrelsesmedlem i dette, i kraft af artikel 2, punkt 1, litra a), artikel 227, stk. 1, og artikel 228, stk. 1, i indkomstskatteloven af 1992, sammenholdt med artikel 16 i overenskomsten mellem Belgien og Portugal til undgåelse af dobbeltbeskatning og regulering af visse andre spørgsmål for så vidt angår indkomstskat, undertegnet i Bruxelles den 16. juli 1969 (*United Nations Treaty Series*, bind 787, s. 4), som ændret ved en tillægsaftale undertegnet i Bruxelles den 6. marts 1995 (*United Nations Treaty Series*, bind 2155, s. 76), som trådte i kraft den 5. april 2001.
- 36 Den belgiske regering har tilføjet, at Othon Rombouts aldrig har bestridt denne tilslutning, og at de sociale sikringsbidrag, som er genstand for tvisten i hovedsagen, blev beregnet på grundlag af den indtægt som virksomhedsleder, der blev lagt til grund af skatteforvaltningen.
- 37 Følgelig vil hverken Othon Rombouts eller selskabet Les Tartes de Chaumont-Gistoux kunne påberåbe sig, at mandatet var ulønnet med henblik på at bestride, at betingelsen om udøvelse af erhvervsvirksomhed er opfyldt.
- 38 I denne forbindelse bemærkes blot, at den belgiske regering i sine skriftlige indlæg har forklaret, at formodningen i artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, i kongelig anordning nr. 38 på uafviselig måde foreskriver, at selskabers befuldmægtigede er underlagt den belgiske sociale vedtægt for selvstændige, »selv« når de ikke har opgivet nogen indtægt hidrørende fra dette mandat.
- 39 Dette medfører ifølge den belgiske regering, at denne formodning ligeledes finder anvendelse på befuldmægtigede for selskaber såsom den befuldmægtigede i hovedsagen, der er skattepligtig i Belgien som ikke-hjemmehørende på grund af deres virksomhed som befuldmægtiget for selskabet.
- 40 Det første spørgsmål er derfor ikke irrelevant, for så vidt som det vedrører artikel 14c, litra b), i forordning nr. 1408/71.
- 41 Spørgsmålet kan følgelig antages til realitetsbehandling.

Om realiteten

- 42 Indledningsvis bemærkes, at den forelæggende ret har afgrænset den tvist, som den har fået forelagt, til situationen vedrørende de perioder, hvorunder den pågældende befuldmægtigede for selskabet var bosat i Portugal og i Portugal havde lønnet beskæftigelse eller ikke udøvede nogen anden virksomhed eller beskæftigelse dér. Den forelæggende ret er af den opfattelse, at forordning nr. 1408/71 og bilag VII hertil med hensyn til sådanne perioder ikke synes at udelukke en tilslutning til den belgiske sociale vedtægt for selvstændige. Domstolen skal derfor begrænse sin prøvelse til denne ene situation.
- 43 I denne sammenhæng må det antages, at den forelæggende ret med det første spørgsmål nærmere bestemt ønsker oplyst, om EU-retten, navnlig artikel 13, stk. 2, litra b), og artikel 14c, litra b), i forordning nr. 1408/71 samt bilag VII hertil, er til hinder for nationale bestemmelser, der som artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, i kongelig anordning nr. 38 gør det muligt for en medlemsstat på uafviselig måde at anse en ledelsesvirksomhed, som har fundet sted fra en anden medlemsstat, af et selskab, som er skattepligtig i denne første medlemsstat, for at være udøvet på medlemsstatens område.

- 44 Med dette spørgsmål ønsker den forelæggende ret således oplyst, i hvilket omfang en medlemsstat med henblik på at underkaste selvstændige erhvervsdrivende medlemsstatens sociale sikringsordning kan fastlægge stedet for udøvelsen af de pågældende selvstændiges virksomhed.
- 45 I denne forbindelse bemærkes, at ifølge fast retspraksis tilsigter bestemmelserne i afsnit II i forordning nr. 1408/71, som fastsætter, hvilken lovgivning der skal anvendes på arbejdstagere, der flytter inden for Den Europæiske Union, bl.a., at de berørte i princippet er omfattet af den sociale sikringsordning i en enkelt medlemsstat, således at samtidig anvendelse af flere nationale lovgivninger og de vanskeligheder, som kan opstå som følge heraf, undgås. Dette princip kommer navnlig til udtryk i denne forordnings artikel 13, stk. 1 (jf. bl.a. dom af 12.6.2012, forenede sager C-611/10 og C-612/10, Hudzinski og Wawrzyniak, præmis 41).
- 46 Det bemærkes ligeledes, at bestemmelserne i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes i lyset af formålet med artikel 48 TEUF, som er at medvirke til gennemførelsen af den størst mulige grad af fri bevægelighed for vandrende arbejdstagere (jf. Hudzinski og Wawrzyniak-dommen, præmis 53).
- 47 I ottende betragtning til forordning nr. 1408/71 understreges, at de pågældende arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende bør være omfattet af den sociale sikringsordning i en enkelt medlemsstat. I samme forordnings niende betragtning tilføjes, at de tilfælde, hvor en person som en undtagelse fra den almindelige regel samtidig er omfattet af lovgivningen i to medlemsstater, i videst muligt omfang bør begrænses i antal og rækkevidde.
- 48 Ifølge tiende betragtning til nævnte forordning er det hensigtsmæssige kriterium med henblik på at fastsætte den lovgivning, der skal finde anvendelse, som hovedregel stedet for udøvelsen af den lønnede beskæftigelse eller selvstændige virksomhed. Ifølge 11. betragtning til forordning nr. 1408/71 bør der kun fastsættes undtagelser fra denne hovedregel i særlige tilfælde, som kræver et andet anvendelseskriterium.
- 49 Det fremgår således af opbygningen af forordning nr. 1408/71 og dens systematik, at kriteriet vedrørende »stedet for udøvelsen« af den pågældendes lønnede beskæftigelse eller selvstændige virksomhed er det væsentligste kriterium med henblik på udpegelsen af en eneste anvendelig lovgivning, og at dette kriterium kun bør fraviges i særlige tilfælde ved hjælp af subsidiære anvendelseskriterier såsom kriterier vedrørende den pågældendes bopælsmedlemsstat, kriterier vedrørende den medlemsstat, hvor den virksomhed, som beskæftiger arbejdstageren, har sit hjemsted, eller vedrørende stedet for en virksomheds filial eller faste repræsentation eller kriterier vedrørende stedet for vedkommendes hovedbeskæftigelse, jf. artikel 14, nr. 2) og 3), artikel 14a, nr. 2) og 3), og artikel 14c, litra a), in fine i forordning nr. 1408/71.
- 50 Hvad angår begreberne »lønnet beskæftigelse« og »selvstændig beskæftigelse« som omhandlet i artikel 13 ff. i forordning nr. 1408/71 omhandler disse virksomhed, der kvalificeres som sådan ved anvendelsen af lovgivningen om social sikring i den medlemsstat, på hvis område beskæftigelsen udøves (jf. bl.a. domme af 30.1.1997, sag C-340/94, de Jaeck, Sml. I, s. 461, præmis 34, og sag C-221/95, Hervein og Hervillier, Sml. I, s. 609, præmis 22).
- 51 Disse begreber henhører derfor hvad angår deres indhold under lovgivningerne i de medlemsstater, på hvis område den lønnede beskæftigelse eller den selvstændige beskæftigelse udøves.
- 52 Med henblik på anvendelsen af artikel 13 ff. i forordning nr. 1408/71 går fastsættelsen af stedet for udøvelsen af den pågældendes erhvervs-mæssige beskæftigelse, der, således som det fremgår af tiende betragtning til denne forordning, som hovedregel betinger fastsættelsen af den lovgivning, der skal finde anvendelse, herefter forud for kvalificeringen af beskæftigelsen som lønnet beskæftigelse eller selvstændig beskæftigelse.

- 53 Til forskel fra begreberne »lønnet beskæftigelse« og »selvstændig beskæftigelse« skal begrebet »stedet for udøvelsen« af en beskæftigelse imidlertid anses for at henhøre ikke under medlemsstaternes lovgivning, men under EU-retten, og er følgelig underlagt Domstolens fortolkning heraf.
- 54 Hvis dette begreb ligeledes henhørte under medlemsstaternes lovgivning, ville det kriterium, som det udgør, nemlig kunne være genstand for de pågældende medlemsstats modstridende definitioner eller fortolkninger og for en konkret person føre til samtidig anvendelse af flere lovgivninger på samme beskæftigelse. En sådan samtidig anvendelse kunne medføre, at den pågældende blev pålagt dobbelte sociale sikringsbidrag for så vidt angår samme indtægt, og ville således straffe den arbejdstager, som har udnyttet sin ret til fri bevægelighed som fastslået i EU-retten, hvilket følgelig ville være åbenbart i strid med formålene med forordning nr. 1408/71.
- 55 Som Domstolen har fastslået med hensyn til den nævnte forordnings artikel 14d, stk. 2, er medlemsstaterne i henhold hertil forpligtede til ikke at forskelsbehandle arbejdstagere, som er omfattet af bestemmelserne i samme forordnings artikel 14c, litra b), i forhold til arbejdstagere, der har hele deres beskæftigelse i én medlemsstat (jf. dom af 9.3.2006, sag C-493/04, Piatkowski, Sml. I, s. 2369, præmis 27).
- 56 Med hensyn til fortolkningen af begrebet »stedet for udøvelsen« som EU-retligt begreb bemærkes, at det fremgår af fast retspraksis, at fastlæggelsen af betydningen og rækkevidden af udtryk, som ikke er defineret i EU-retten, skal ske efter deres normale mening i sædvanlig sprogbrug, idet der tages hensyn til den generelle sammenhæng, hvori de anvendes, og de mål, der forfølges med den lovgivning, som de udgør en del af (jf. bl.a. dom af 10.3.2005, sag C-336/03, easyCar, Sml. I, s. 1947, præmis 21 og den deri nævnte retspraksis).
- 57 I denne forbindelse skal begrebet »stedet for udøvelsen« af en beskæftigelse i overensstemmelse med ordenes naturlige betydning forstås som en fastlæggelse af det sted, hvor den pågældende person konkret udfører de handlinger, som er forbundet med denne beskæftigelse.
- 58 Ved at antage, at de personer, der er udpeget som befuldmægtigede for et selskab eller en sammenslutning, som er pålagt belgisk selskabsskat eller belgisk skat for ikke-hjemmehørende, anses for på uafviselig måde at udøve erhvervsvirksomhed i Belgien som selvstændige, risikerer de omhandlede nationale bestemmelser således at føre til en definition af stedet for udøvelsen af en beskæftigelse, som ikke ville svare til den definition, som følger af denne doms foregående præmis, og således at være i strid med EU-retten.
- 59 Selv om det er korrekt, at EU-retten ikke begrænser medlemsstaternes kompetence til selv at udforme deres sociale sikringsordninger, og at det i mangel af en harmonisering på fællesskabsplan tilkommer enhver berørt medlemsstat i lovgivningen at fastsætte betingelserne for retten eller forpligtelsen til at være forsikret i en social sikringsordning, skal den berørte medlemsstat imidlertid overholde EU-retten ved udøvelsen af denne kompetence (jf. bl.a. Piatkowski-dommen, præmis 32 og 33).
- 60 Som anført af den belgiske regering kan den i hovedsagen omhandlede formodning ganske vist forhindre socialt bedrageri, som består i at unddrage sig den sociale vedtægt for selvstændiges obligatoriske karakter gennem en kunstig delokalisering af de aktiviteter, der udøves af de befuldmægtigede for selskaber med hjemsted i Belgien. Ved at tillægge denne formodning en uafviselig karakter går den pågældende nationale lovgivning imidlertid ud over det, der er strengt nødvendigt for at nå dette lovlige formål om at bekæmpe svig, eftersom den således generelt hindrer de pågældendes mulighed for ved de nationale retter at godtgøre, at stedet for udøvelsen af deres beskæftigelse rent faktisk er beliggende på en anden medlemsstats område, hvor de konkret udfører de handlinger, som er forbundet med denne beskæftigelse.

- 61 Det første spørgsmål skal derfor besvares med, at EU-retten, navnlig artikel 13, stk. 2, litra b), og artikel 14c, litra b), i forordning nr. 1408/71 samt bilag VII hertil, er til hinder for nationale bestemmelser som de i hovedsagen omhandlede, for så vidt som de gør det muligt for en medlemsstat på uafviselig måde at anse en ledelsesvirksomhed, som har fundet sted fra en anden medlemsstat, af et selskab, som er skattepligtigt i denne første medlemsstat, for at være udøvet på medlemsstatens område.

Om det andet spørgsmål

- 62 Henset til besvarelsen af det første spørgsmål er det ufornuddent at besvare det andet spørgsmål.

Sagens omkostninger

- 63 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

EU-retten, navnlig artikel 13, stk. 2, litra b), og artikel 14c, litra b), i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 1606/98 af 29. juni 1998, samt bilag VII til nævnte forordning, er til hinder for nationale bestemmelser som de i hovedsagen omhandlede, for så vidt som de gør det muligt for en medlemsstat på uafviselig måde at anse en ledelsesvirksomhed, som har fundet sted fra en anden medlemsstat, af et selskab, som er skattepligtigt i denne første medlemsstat, for at være udøvet på medlemsstatens område.

Underskrifter